

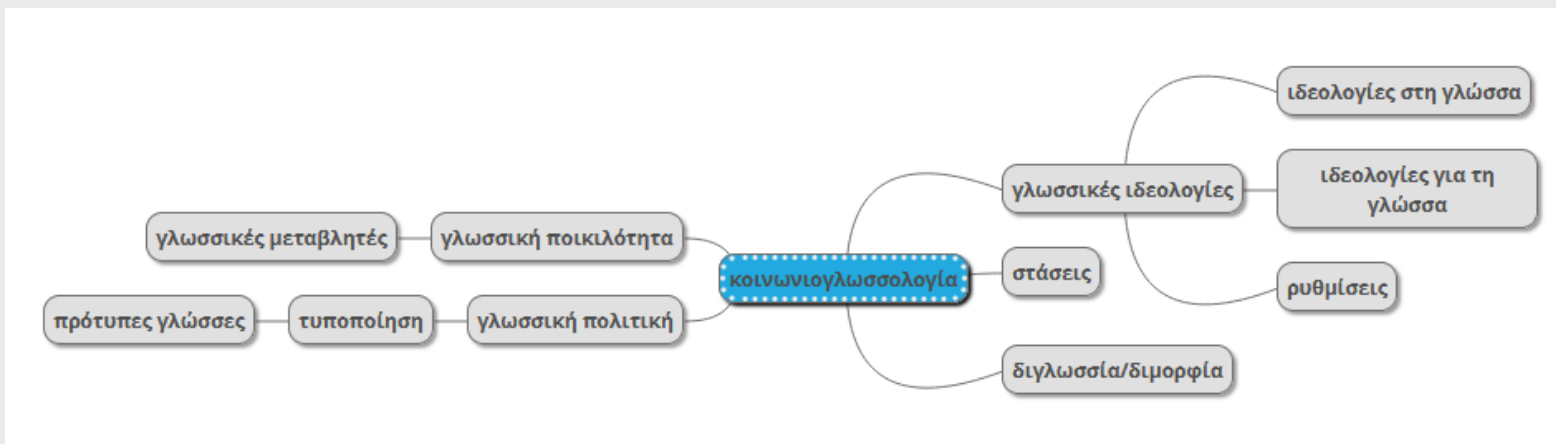
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ

Σπύρος Α. Μοσχονάς

Στοιχεία κοινωνιογλωσσολογίας

29/5/2025

1. Γλωσσική ποικιλότητα
Γλωσσικές μεταβλητές
2. Ρυθμιστική αντίληψη της γλώσσας
3. Στάσεις απέναντι στη γλώσσα
ιδεολογίες για/στη γλώσσα
4. Γλωσσική πολιτική
Τυποποίηση
Πρότυπες γλώσσες
5. Διμορφία/Διγλωσσία

1. Γλωσσικές μεταβλητές - Παραδείγματα

*αγαπάω / ώ, αγαπούνε / άνε, αγαπούσα /
αγάπαγα, αγαπιόσαντε / αγαπιούνταν /
αγαπιόνταν(ε), κτήμα / χτήμα, κτυπώ / χτυπώ,
οίνος / κρασί, εφτά / επτά [διαφορετικές
πραγματώσεις που οφείλονται στην ύπαρξη
διμορφίας], γλήγορα / γρήγορα, δανεική /
δανεικιά, πατέρες / πατεράδες, έφυγαν /
φύγανε, βγέστε / βγείτε, άφησέ τον / άσ'τον,
του δεκαπενταμελής / του δεκαπενταμελούς
[«λάθη»], ...· τα πήρα στο κρανίο, δίνε του,
ελλογιμότατε, ρε ...[μη εναλλασσόμενων
τύπων / ύφους, επιπέδου]· μονοτονικό /
πολυτονικό, ελληνική γραφή / greeklish, ...
[ορθογραφία]*

Γλωσσική μεταβλητή

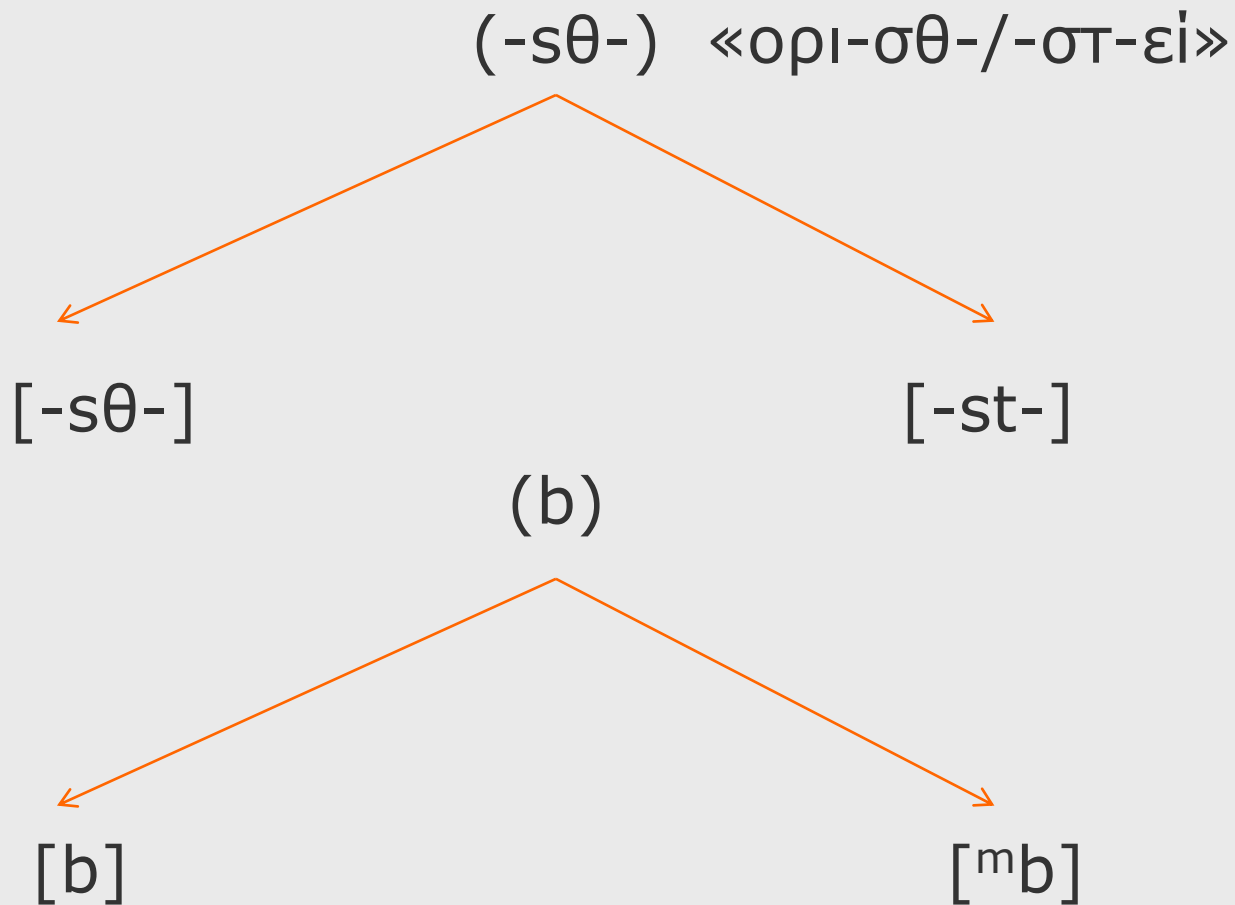
Γλωσσική μεταβλητή είναι μια γλωσσική μονάδα που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με περισσότερους του ενός τρόπους (= μια γλ. μονάδα με «εναλλασσόμενους» τύπους).

Οι γλωσσικές μεταβλητές συνδέουν

γλωσσική ποικιλία (εξαρτημένη μεταβλητή)
με

κοινωνική ποικιλία (ανεξάρτητη μεταβλητή)
(στρωμάτωση / ιδεολογία).

Παραδείγματα γλωσσικών μεταβλητών

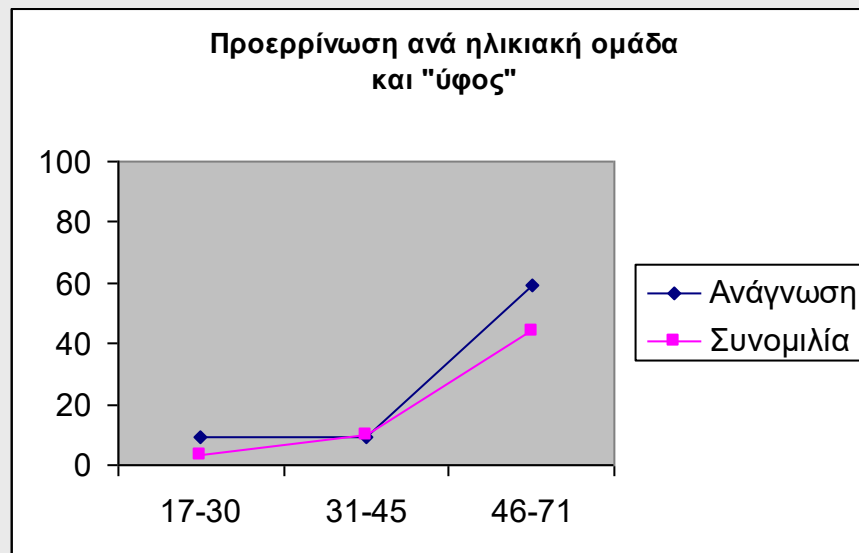
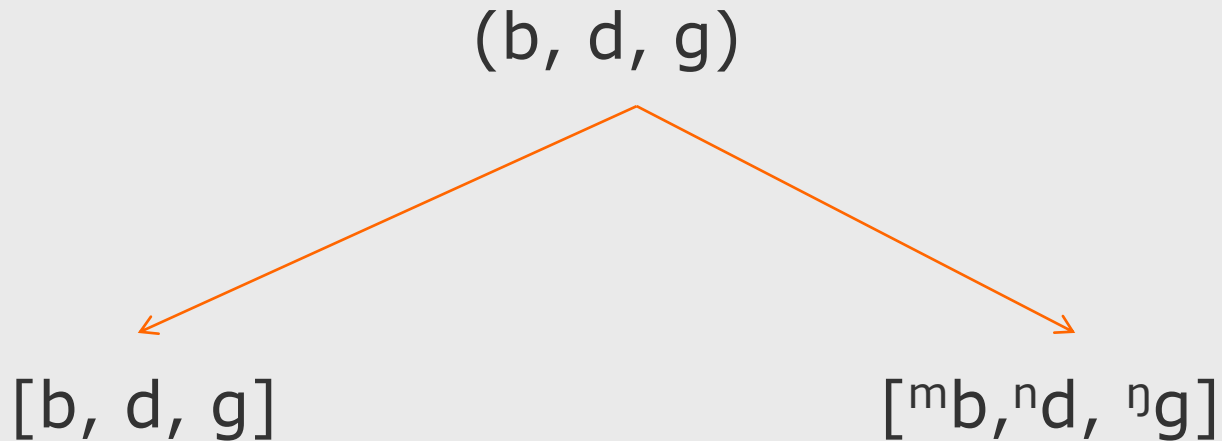

Παράδειγμα γλωσσικής μεταβλητής: Ερρίνωση ηχηρών κλειστών

Variation in voiced stop prenasalization in Greek

January 2000

Amalia Arvaniti · Brian D Joseph

Ερρίνωση από παρουσιαστές/ριες στη ραδιοτηλεόραση

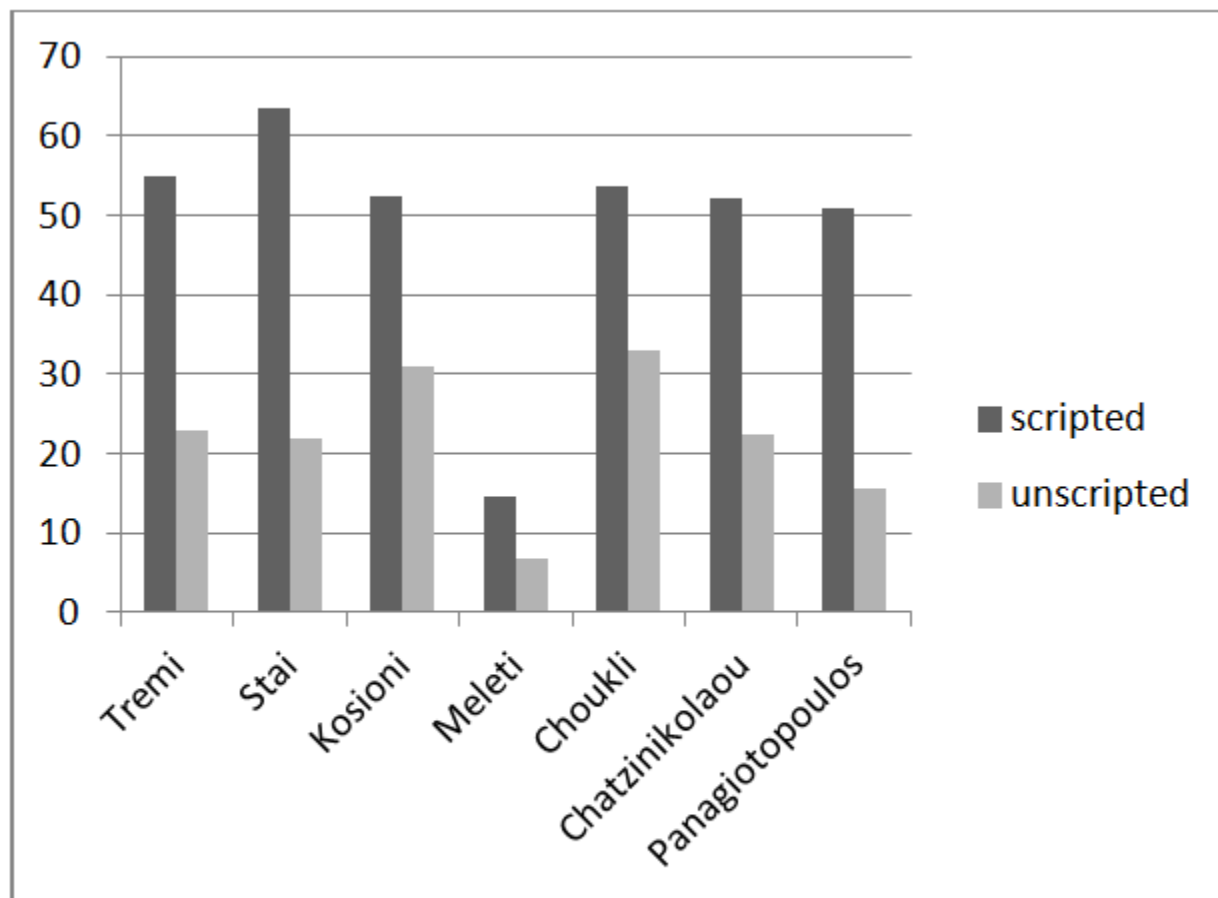
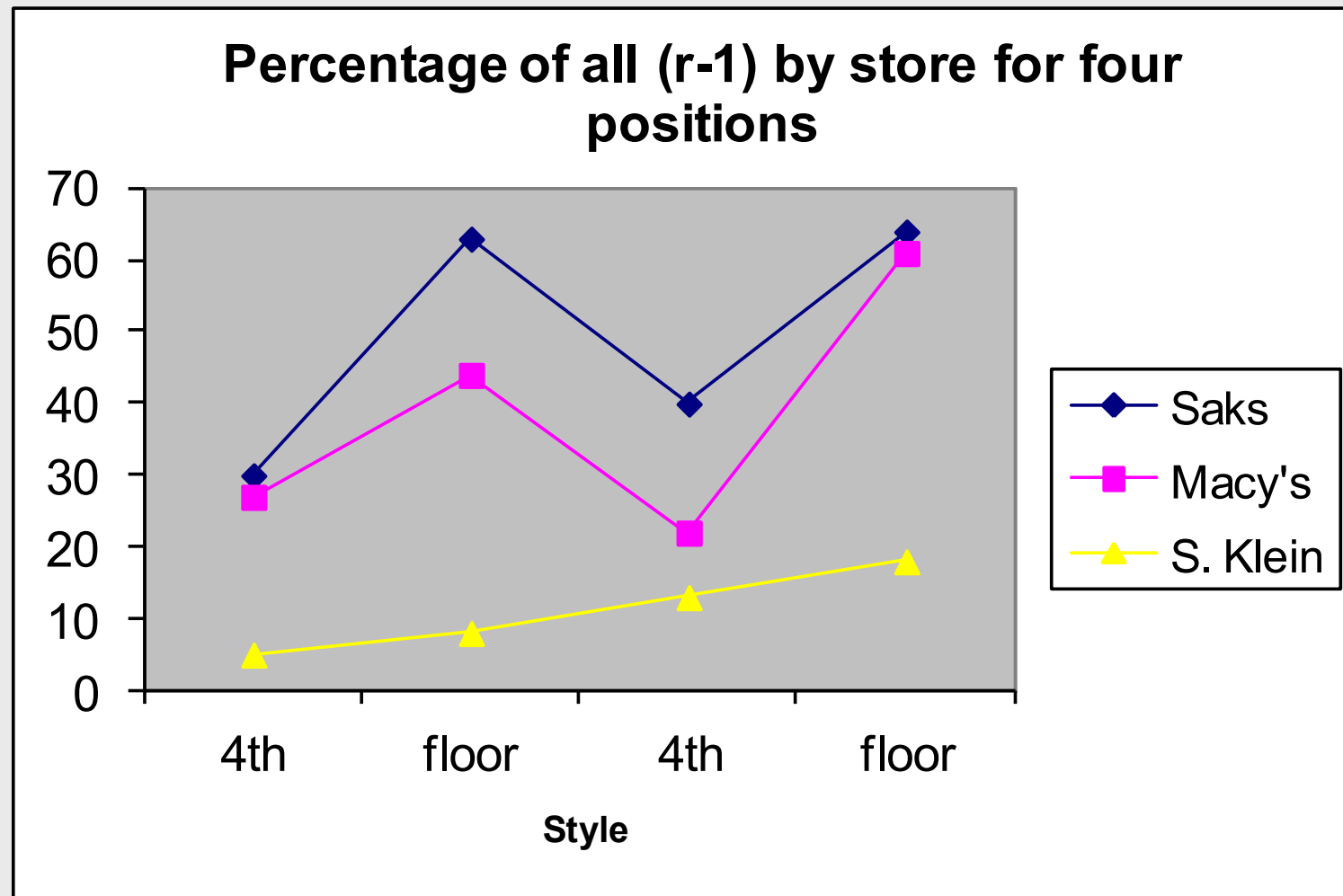

Figure 8. Percentages of nasalization in the scripted and unscripted speech of seven news anchors

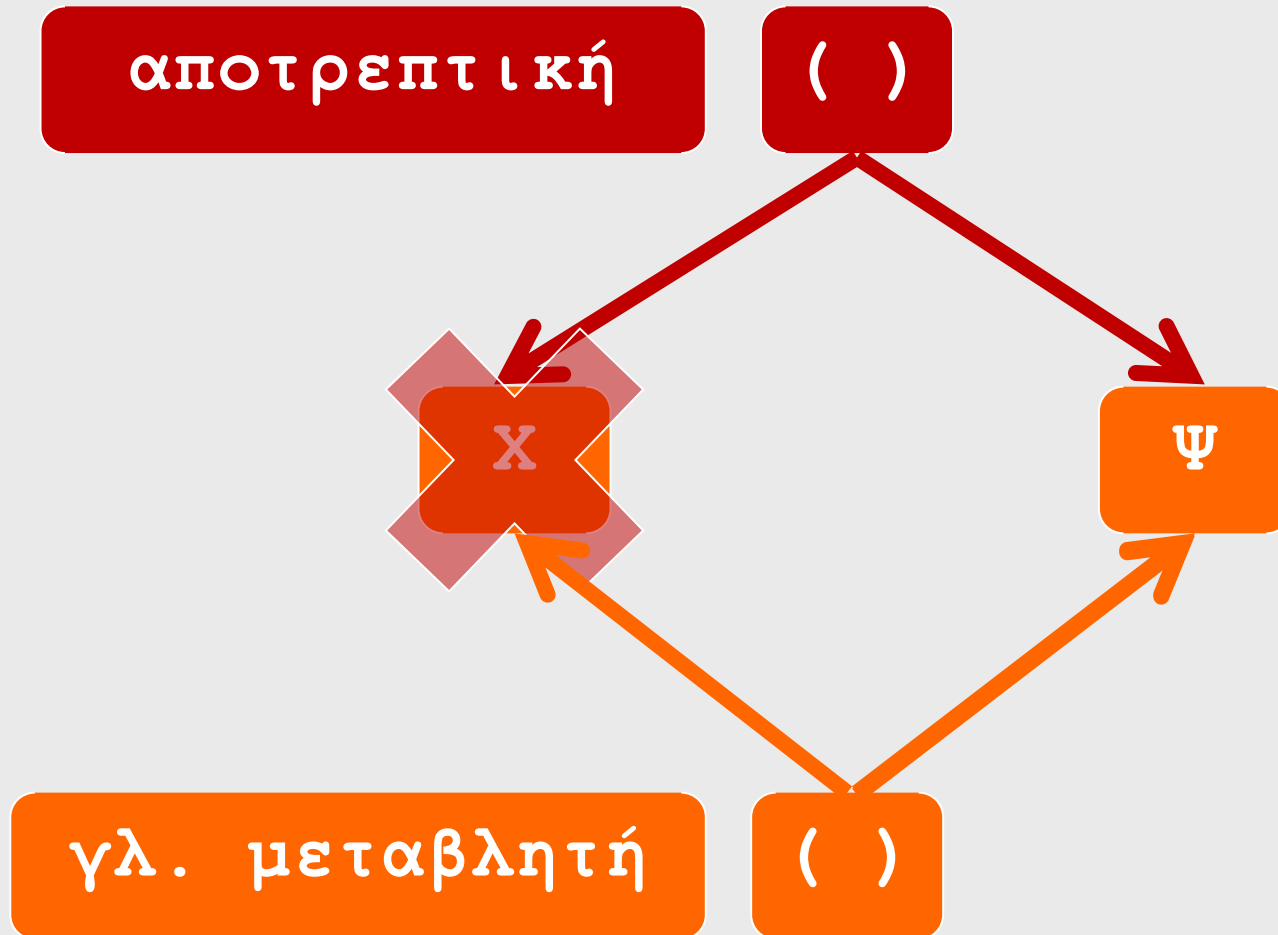
NY city department stores

W. Labov, "The Social Stratification of (r) in NY City Department Stores"

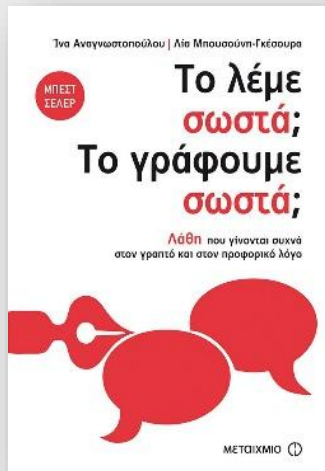

2. Ρυθμίσεις: Αποτρεπτικές οδηγίες

2. Ρυθμίσεις: Αποτρεπτικές οδηγίες

αποτρεπτική

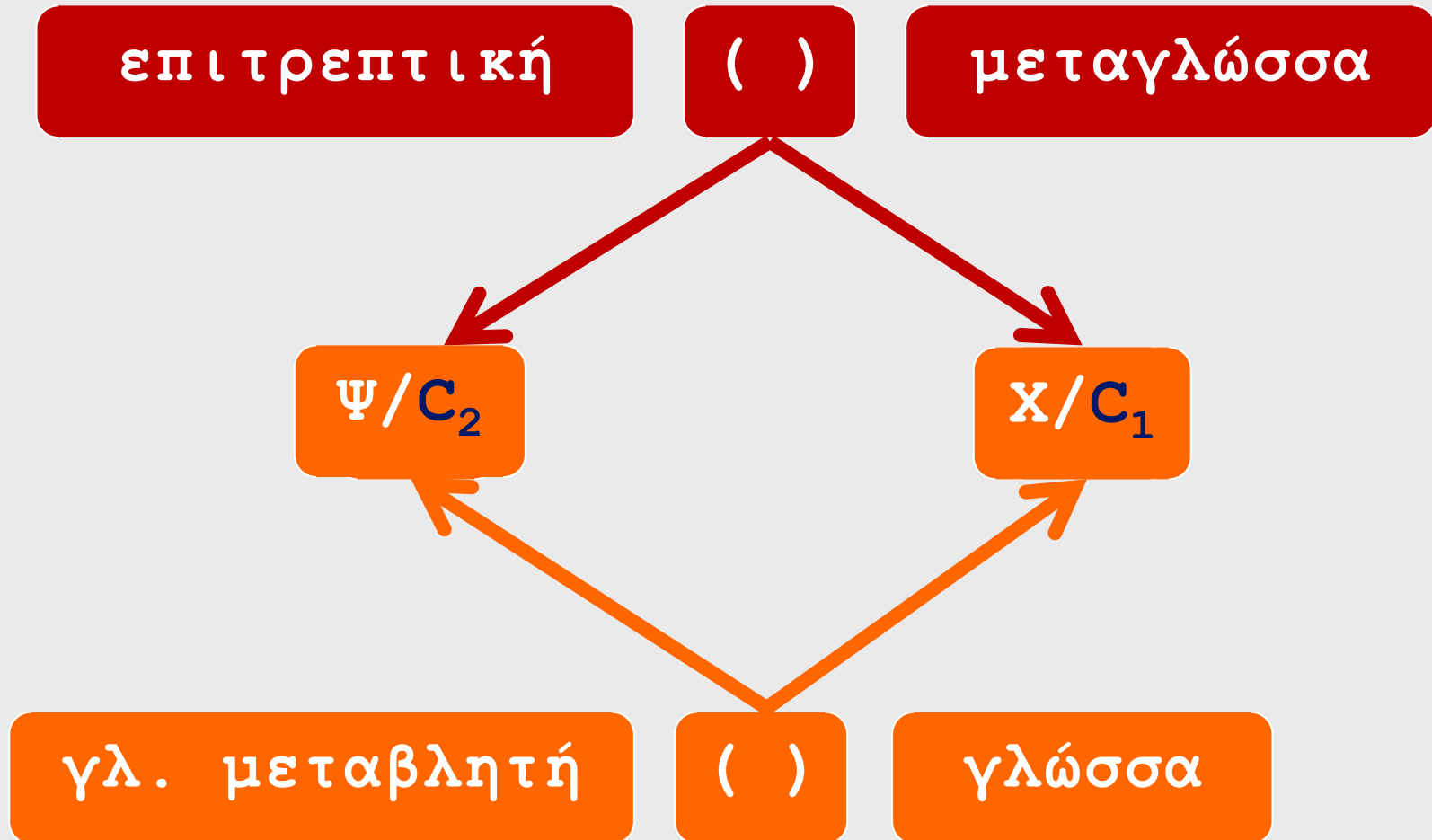
1

ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΑΘΗ

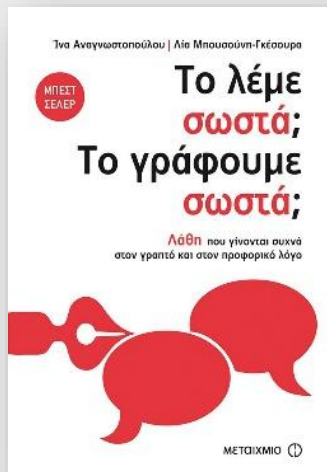
ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΕΙΝΑΙ:

▶ αλαζονεία	και όχι	αλαζονία
▶ αλλεργία	και όχι	αλεργία
▶ αμπέχονο	και όχι	αμπέχωνο
▶ αντικρίζω αλλά αντίκρυ	και όχι	αντικρύζω
▶ απ' ό,τι αλλά παρ' ό,τι/παρότι	και όχι	απ' ό,τι
▶ γενέθλια	και όχι	γεννέθλια
▶ διά αλλά για	και όχι	δια

Ρυθμίσεις: Επιτρεπτικές οδηγίες

επιτρεπτική

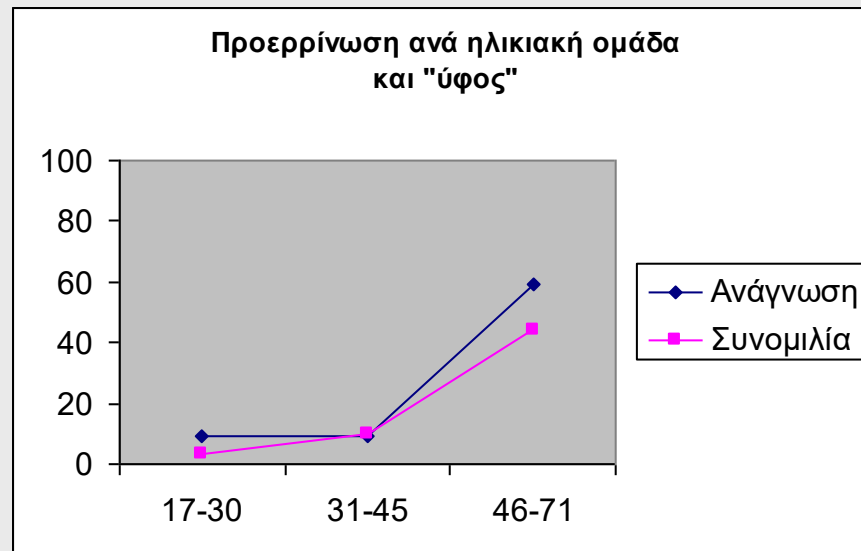
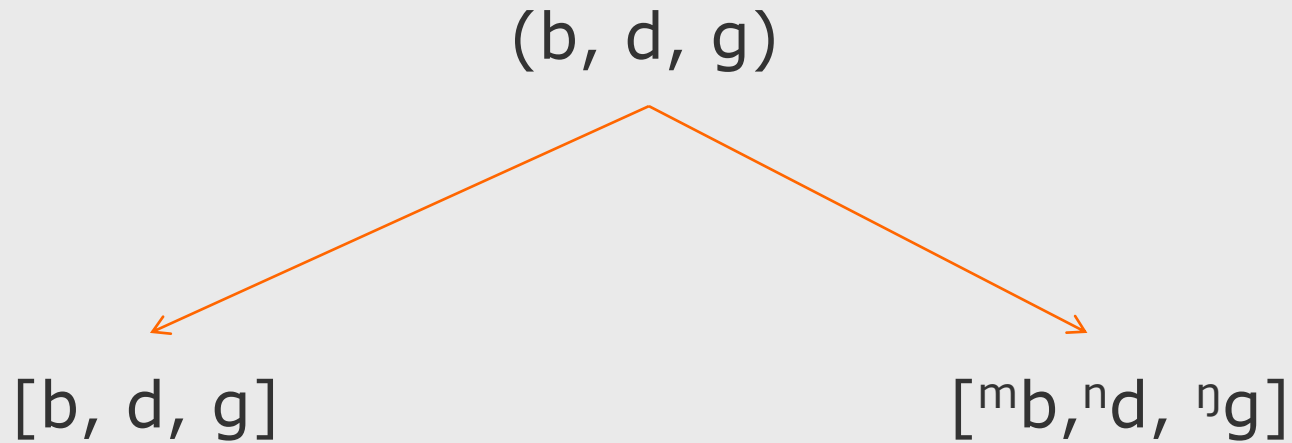

6

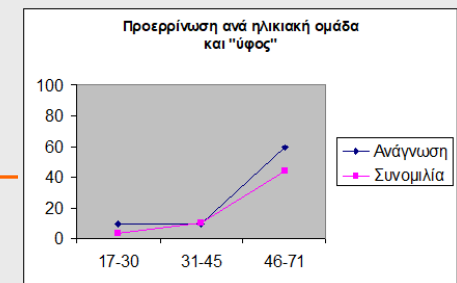
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ως ΚΑΙ Ο ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΥ ΟΜΟΡΡΙΖΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ (-α)

- ▶ **αεροπορικώς** (επίρρημα)
Το καλοκαίρι, που τα πλοία είναι συνήθως γεμάτα, πολλοί προτιμούν να ταξιδεύουν **αεροπορικώς**.
- ▶ **αεροπορικά** (επίθετο)
Το γαμήλιο δώρο των γονέων της νύφης στο ζευγάρι ήταν δύο **αεροπορικά** εισιτήρια για τη Νέα Υόρκη.
- ❖
- ▶ **ενδεχομένως** (επίρρημα)
Δεν πήρα καμιά συγκεκριμένη απάντηση στις ερωτήσεις που του έκανα, διότι **ενδεχομένως** προσπαθούσε να καταλάβει τι πραγματικά ήθελα να ακούσω.
- ▶ **ενδεχόμενα** (επίθετο)
Είναι δύσκολη υπόθεση. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε όλα τα **ενδεχόμενα** προβλήματα.
- ❖
- ▶ **επομένως** (επίρρημα)
Δεν έχει προετοιμαστεί αρκετά για τις εξετάσεις· **επομένως**, δεν έχει πολλές πιθανότητες επιτυχίας.
- ▶ **επόμενα** (επίθετο)
Το θέμα έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις· γι' αυτό θα πρέπει να προσέξεις πολύ τα **επόμενα** βήματά σου.

Πάμε ξανά: Ερρίνωση ηχηρών κλειστών

Ρυθμιστική αντίληψη (Λυπουρλής 1/3)

Ας γίνουμε όμως πιο συγκεκριμένοι.

Ακριβώς στη λέξη που χρησιμοποίησα μόλις τώρα, ο εκφωνητής της τηλεόρασής μας –μπορεί κανείς να είναι απόλυτα βέβαιος– θα πει συγκεκριμένος αντί για το ορθό συγκεκριμένος· ακριβώς όπως θα πει [...]: συγγραφέας ή άγγελος, αγάθι, φεγάρι, Βαγέλης, Αγλία, πέδε, παδού, πάδοτε, πενήδα, αδί, νεροποδή, φαδασία, έδαση — «χαμηλώστε την έδαση του ραδιοφώνου σας!» –, «συνεχίζομαι έδονες οι προσπάθειες», κινούμαι, αδαποκρίνομαι, απαδώδας, και πολλά πολλά άλλα.

[...] Υπάρχει άραγε κάποιος *κανόνας* που να μας διδάσκει ποιο είναι σε κάθε περίπτωση το σωστό; Και βέβαια υπάρχει. Ας τον παρακολουθήσουμε λοιπόν.

Ρυθμιστική αντίληψη (Λυπουρλής 2/3)

Οι φθόγγοι {μπ} (=b), {γκ} (=g), {ντ} (=d) – λέει ο κανόνας – προφέρονται δίχως κανέναν ρινικό ήχο μπροστά τους πρώτα πρώτα *στην αρχή των λέξεων*. Έτσι θα πω: baίνω, gρεμός, dροπή. Με τον ίδιο τρόπο θα προφέρω τους φθόγγους αυτούς και στο εσωτερικό των λέξεων – προσέξτε! – ύστερα από *σύμφωνο*. Έτσι θα πω: bάρβας, αργό, kabardína. Ίδια είναι η προφορά των φθόγγων αυτών στο εσωτερικό των λέξεων και ανάμεσα σε φωνήεντα, *αν η λέξη είναι ξενική*. Θα πω λοιπόν: karabína, kabardína, Γιουγοσλαβία, adío. Αντίθετα, στις *ελληνικές λέξεις*, αν οι φθόγγοι βρεθούν, στο εσωτερικό αυτών των λέξεων, ανάμεσα σε δύο φωνήεντα, η προφορά τους είναι τέτοια ώστε πριν από τους φθόγγους αυτούς να ακούγεται ένας ρινικός ήχος. Έτσι θα πω: έμβορος, έμβειρος, όχι έβειρος, σφίnga, όχι σφίga, λαρύngι, όχι λαρύgi, ένδοнос, όχι έδοнос, κλπ. κλπ.

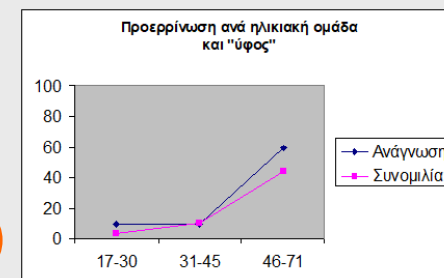

Ρυθμιστική αντίληψη (Λυπουρλής 3/3)

[...] Όταν λοιπόν εμείς φέρνουμε στη δική μας γλώσσα τις ξενικές λέξεις [...], οφείλουμε να είμαστε προσεκτικοί και να τις προφέρουμε [...] με την προφορά που έχουν στη γλώσσα από την οποία τις παίρνουμε. Έτσι, θα πρέπει να λέμε και εμείς βίδεο, όπως το λένε κι εκείνοι, και όχι βίνδεο, [...] στούδιο, και όχι στούνδιο, μόνδους βιβένδι, [...] και όχι μόνδους βιβένδι, μονέλο, όχι μονδέλο, Ιντεραμέρικαν, όχι Ινδεραμέρικαν ή Ιδεραμέρικαν [...]

[...] είναι λίγο να μάθει κανείς να μην εκτίθεται στα μάτια των άλλων λέγοντας, ή γράφοντας, με όποιον τρόπο αυτός θέλει τις λέξεις τους;

(Δ. Λυπουρλής, *Γλωσσικές παρατηρήσεις: Από την καθαρεύουσα στη δημοτική*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1994, σσ. 33-36.)

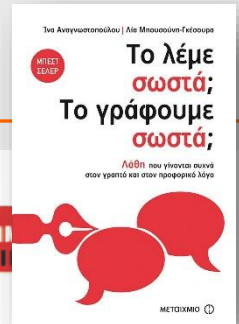
Ρυθμιστική αντίληψη: Από την ελίτ στο ευρύ κοινό

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΥΠΟΥΡΔΗΣ

Ρυθμιστική αντίληψη: Περιορισμοί στην ποικιλότητα

6 ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ως ΚΑΙ Ο ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΥ ΟΜΟΡΡΙΖΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ (-α)

- **αεροπορικώς** (επίρρημα)
Το καλοκαίρι, που τα πλοία είναι συνήθως γεμάτα, πολλοί προτιμούν να ταξιδεύουν **αεροπορικώς**.
- **αεροπορικά** (επίθετο)
Το γαμήλιο δώρο των γονέων της νύφης στο ζευγάρι ήταν δύο **αεροπορικά** εισιτήρια για τη Νέα Υόρκη.
- **ενδεχομένως** (επίρρημα)
Δεν πήρα καμιά συγκεκριμένη απάντηση στις ερωτήσεις που του έκανα, διότι **ενδεχομένως** προσπαθούσε να καταλάβει τι πραγματικά ήθελα να ακούσω.
- **ενδεχόμενα** (επίθετο)
Είναι δύσκολη υπόθεση. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε όλα τα **ενδεχόμενα** προβλήματα.
- **επομένως** (επίρρημα)
Δεν έχει προετοιμαστεί αρκετά για τις εξετάσεις· **επομένως**, δεν έχει πολλές πιθανότητες επιτυχίας.
- **επόμενα** (επίθετο)
Το θέμα έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις· γι' αυτό θα πρέπει να προσέξω πολύ τα επόμενα θέματα που...

παραλλαγές αντιστοιχίζονται με διαφορετικές γραμματικές κατηγορίες

7 ΖΕΥΓΗ ΟΜΟΡΡΙΖΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΕ -ως ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ

- **αδιάκριτα**
χωρίς διακριτικότητα, χωρίς ευγένεια
Φέρεται τόσο **αδιάκριτα**, που ανοχλεί τους πάντες.
- **αδιακρίτως**
χωρίς εξαίρεση
Μπορούν όλοι να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό χορού, **αδιακρίτως** ηλικίας.
- **άμεσα**
(τροπ.) χωρίς να μεσολαβήσει κάποιος ή κάτι
Δε χρειάζεται να μεσολαβήσεις εσύ· **συνανοήθηκα άμεσα** με τον υπεύθυνο.
- **αμέσως**
(χρον.) τώρα, γρήγορα
Ηρώθε **αμέσως** μόλις του τηλεφώνησα.
- **απλά**
με απλό τρόπο, με απλότητα
Μιλώ πολύ **απλά** και έτσι τον καταλαβαίνουν όλοι.
- **απλώς**
μόνο
Δεν έχω τίποτα· είμαι **απλώς** κουρασμένη.
- **έκτακτα**
πολύ ωραία, θαυμάσια
– Πέρασε καλά στην εκδρομή του συλλόγου σας;
– **Έκτακτα!**

παραλλαγές αντιστοιχίζονται με διαφορετικές σημασίες

αεροπορικά (επίρ.)

Word Sketch | Sketch Engine

14/9/20, 13:52

word αεροπορικά 96 > filter [#1531395366]#1488444278]#1473350249]#1433496... 133 X >
filter [#1958269767] 132 X > filter [#1939783647] 131 X >
filter [#26374411]#27725589]#30392913]#47604579]#569... 96 (0.05 per million) X

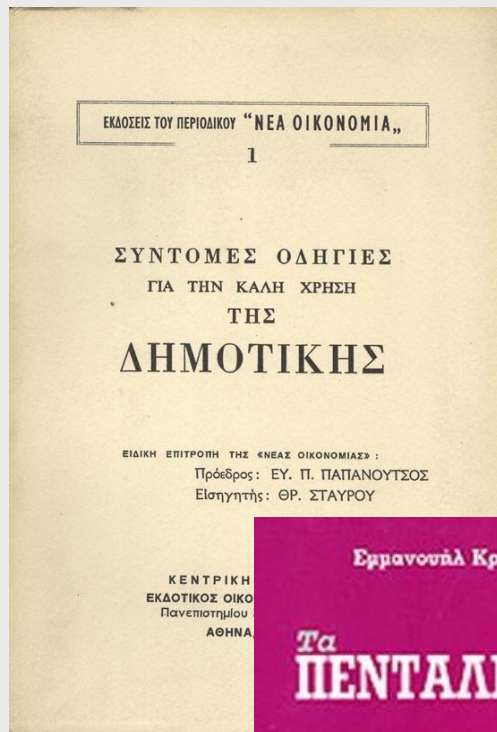
Details	Left context	KWIC	Right context
1 enlekotv.com	</s><s> Πώς να πάτε </s><s> Συνδέεται	αεροπορικά	με 5 πτήσεις την ημέρα με την Αθήνα. </s>
2 aeroponika.com	ρος Μιλάνο, Ιταλία Το Μιλάνο συνδέεται	αεροπορικά	με την Ελλάδα από τα αεροδρόμια της Αθ
3 anastassiou-hot...	ρι το πρωί. </s><s> Η περιοχή συνδέεται	αεροπορικά	με την Αθήνα, μέσω του διεθνούς αεροδρ
4 pamediaokopes.gr	ανά τακτά χρονικά διαστήματα. </s><s>	αεροπορικά	προς Αθήνα </s><s> Κράτηση Αεροπορ
5 msponos-alonak...	λύματα. </s><s> Η Καστοριά συνδέεται	αεροπορικά	με την Αθήνα, μέσω του διεθνούς αεροδρ
6 pamediaokopes.gr	Aegean Airlines και Olympic Air . </s><s>	αεροπορικά	προς Κοπεγχάγη </s><s> Κράτηση Αεροπο
7 theoxenia-hotel...	73 χλμ. </s><s> Η περιοχή εξυπηρετείται	αεροπορικά	από τα αεροδρόμια Ακτίου και Αράδου (Α
8 fallies.com	ι πράγμα, κάπου 1000 ακτιβιστές θα πανε	αεροπορικά	στο αεροδρόμιο Μπεν Γκουριόν του Ισρα
9 greekreporter.g...	><s> Οι δύο πρωτεύουσες θα συνδέονται	αεροπορικά	τρεις φορές την εβδομάδα, Τρίτη, Πέμπτ
10 evnidikistudios...	; NEL lines , Hellenic Seaways), καθώς και	αεροπορικά	με την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Αλεξ
11 nikaria.gr	ική σύνδεση </s><s> Η Ικάρια συνδέεται	αεροπορικά	με την Αθήνα με πτήσεις της Ολυμπιακής
12 pamediaokopes.gr	διαφορετικές ώρες αναχώρησης. </s><s>	αεροπορικά	προς Αφεντεντάρ </s><s> Κράτηση Αερο
13 bolaris-metopoa...	ολές αντικείμενων, τα οποία θα φτάσουν	αεροπορικά	στο Παρίσι και στο Μουσείο, στην πρόσ
14 historyreport.g...	νησί διαθέτει αεροδρόμιο και συνδέεται	αεροπορικά	με την Αθήνα μέσω Ρόδου. </s><s> Ακτοπ
15 pamediaokopes.gr	Olympic Air και Cyprus Airways . </s><s>	αεροπορικά	προς Αθήνας </s><s> Κράτηση Αεροπορ
16 short-things.gr	οπότε σας για όσο καιρό λείπετε. </s><s>	αεροπορικά	... </s><s> Tips </s><s> Αν επιλέξετε να τ
17 corufpress.com	85% της τουριστικής κίνησης διακινείται	αεροπορικά	, είναι αυταπόδεκτα καθοριστικός ο ρόλ
18 zohosites.com	διαθέσιμες θέσεις. </s><s> * * * </s><s>	αεροπορικά	η Σκύρος συνδέεται με Αθήνα τρεις φορές
19 gpan.gr	ης Ιταλίας και της Πολωνίας αναχώρησησ	αεροπορικά	για την πατρίδα τους. </s><s> Με τις απ
20 paramythia-onli...	ρου </s><s> Η Παραμυθιά εξυπηρετείται	αεροπορικά	από τα αεροδρόμια Ακτίου Ιωαννίνων και
21 traveldailynews...	ας τις ευκαιρίες ανοιχτές για αυτούς που	αεροπορικά	βλέπουν μακριά! </s><s> Χάθηκαν πολλ
22 pamediaokopes.gr	ιούρη, Μόσχα, Κίεβο και Αθήνα. </s><s>	αεροπορικά	προς Βιλνίους </s><s> Κράτηση Αεροπορ
23 xtipiseto.gr	ε. </s><s> Το νησί της Λέσβου συνδέεται	αεροπορικά	(από Αθήνα, Θεσσαλονίκη, και άλλα νησι
24 plioriefotes....	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ: Η περιοχή εξυπηρετείται	αεροπορικά	από τα αεροδρόμια Ακτίου Πρέβεζας και
25 heraklion-hotel...	νατότητα τον φετινό Χειμώνα να συνδέ	αεροπορικά	δύο φορές την εβδομάδα την Ολλανδία μ
blogspot.gr	οποίοι κατέφθασαν από τη Θεσσαλονίκη	αεροπορικά	το πρωί της ημέρας της γιορτής της Κοιμ

Word Sketch | Sketch Engine

14/9/20, 13:52

26	
27 blogspot.gr	οδικεία, κινεί τα βρετανικά τανκς, φέρνει αεροπορικά στρατό από την Ιταλία για να υποτάξει τη
28 historyreport.g...	τια και διαμερίσματα. </s><s> Συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα, με πτήσεις που εκτελούντα
29 messiniaportal....	λαμάτα συνδέεται και πάλι με την Αθήνα αεροπορικά μέσω της εταιρίας "AEGEAN" από τις 5 Αρ
30 sch.gr	Αλέξανδρος στη Χρυσούπολη, συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα και πολλές πόλεις του εξω
31 mpakirtzakis.co...	συναντήσεων. </s><s> Με την άφιξη της αεροπορικά από την Αθήνα θα επισκεφθεί το νομάρχ
32 heraklion-hotel...	πό το 70% του τουρισμού της διακινείται αεροπορικά , πέντε αεροπορικές εταιρείες ανακοίνωσ
33 gioulekas.gr	, ουλέκας"Η Θεσσαλονίκη απομονώνεται αεροπορικά εξαιτίας των λαθών του Γ. </s><s> Μπο
34 visitgreece.gr	ΟΛ ΠΑΤΕ </s><s> Η Κάλυμνος συνδέεται αεροπορικά με το αεροδρόμιο της Αθήνας και ακτοπλ
35 aftodiokisinew...	α η σορός του στρατηγού θα μεταφερθεί αεροπορικά στην επαρχία Κουάνγκ Μπινχ, απ' όπου
36 eviportal.gr	οικά με το ferry boat μέσω Κύμης όσο και αεροπορικά από την Αθήνα. </s><s> Επίσης, ο Πρόεδ
37 blogspot.com.au	><s> Φωτογραφία της NASA που δείχνει αεροπορικά contrails και φυσικά νέφη. </s><s> Η προ
38 rhodestimes.gr	85% της τουριστικής κίνησης διακινείται αεροπορικά , είναι αυταπόδεκτα καθοριστικός ο ρόλ
39 livepedia.gr	ν κατοχής, ενώ ο Αδόλφος Χίτλερ έστειλε αεροπορικά από το Βερολίνο , προσωπικό στεφάνι. <
40 paron.gr	ιωτά, η "Ε" (5.7.10) </s><s> *** </s><s> Αεροπορικά ... • Η ΠΑ φάινει για εκπαιδευτικό. </s><s>
41 tickellat.com	ναν δράσεων </s><s> Σχεδόν, ερωτήσεις Αεροπορικά </s><s> Δύο ώρες πριν για πτήση εξωτε
42 mcsuites.gr	; 4 φορές την εβδομάδα η Χίος συνδέεται αεροπορικά με τη Θεσσαλονίκη, τη Μυτιλήνη, τη Σάμ
43 housesinlefkada...	> Και την Ηγουμενίτσα 100 χλμ. . </s><s> Αεροπορικά συνδέεται με κατευθείαν πτήσεις charter
44 cityhotel.gr	εσωτερικού και του εξωτερικού. </s><s> Αεροπορικά . Το αεροδρόμιο Μακεδονία (κωδικός αε
45 pamediaokopes.gr	ισεις στην Αθήνα ή άλλες πόλεις </s><s> Αεροπορικά προς Ικάρια </s><s> Κράτηση Αεροπορικ
46 radiolesvosnews...	ις. </s><s> Από τις 10 Ιουνίου συνδέεται αεροπορικά η Σερβία με την Μυτιλήνη! </s><s> Σύμφ
47 historyreport.g...	πάσιμο νερό. </s><s> Η Ρόδος συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα, την Θεσσαλονίκη, το Ηράκ
48 paradistavel....	της Νότιας Αμερικής για το 2014 </s><s> Αεροπορικά , κρουαζιέρα 9 ημερών στην Βραζιλία, τη
49 united-hellas.c...	ς Βενιζέλος". </s><s> Το νησί συνδέεται αεροπορικά με την Κω, τη Ρόδο και την Αστυπάλαια. <
50 unhor.gr	ή. </s><s> Το Καμερούν επίσης μετέφερε αεροπορικά αρκετές εκατοντάδες πολίτες του την περ
51 aertickets.gr	ΙΟΝΙΑ ΠΑΤΕ </s><s> Η Αθήνα συνδέεται αεροπορικά με το Αμμόν με τρεις απευθείας πτήσεις
52 web-greece.gr	><s> Με αεροπλάνο: Η Μήλος συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα με καθημερινά δρομολόγια
53 flydeals.gr	σελίδα της Transavia.com και ταξιδέψτε αεροπορικά στην Ολλανδία. </s><s> Η Transavia σας
54 nikitiades.gr	ερθεί εκεί από το Λαβνί το 1953. </s><s> Αεροπορικά συνδέεται η Λέρος με την Αθήνα με μία κ
55 blogspot.gr	olm . com / en / stockholmcard / </s><s> Αεροπορικά Η Ηγουμενίτσα πραγματοποιεί απευθείας π

Ρυθμιστική αντίληψη: Οδηγοί σωστής χρήσης

Ρυθμιστική αντίληψη: Μιμίδια

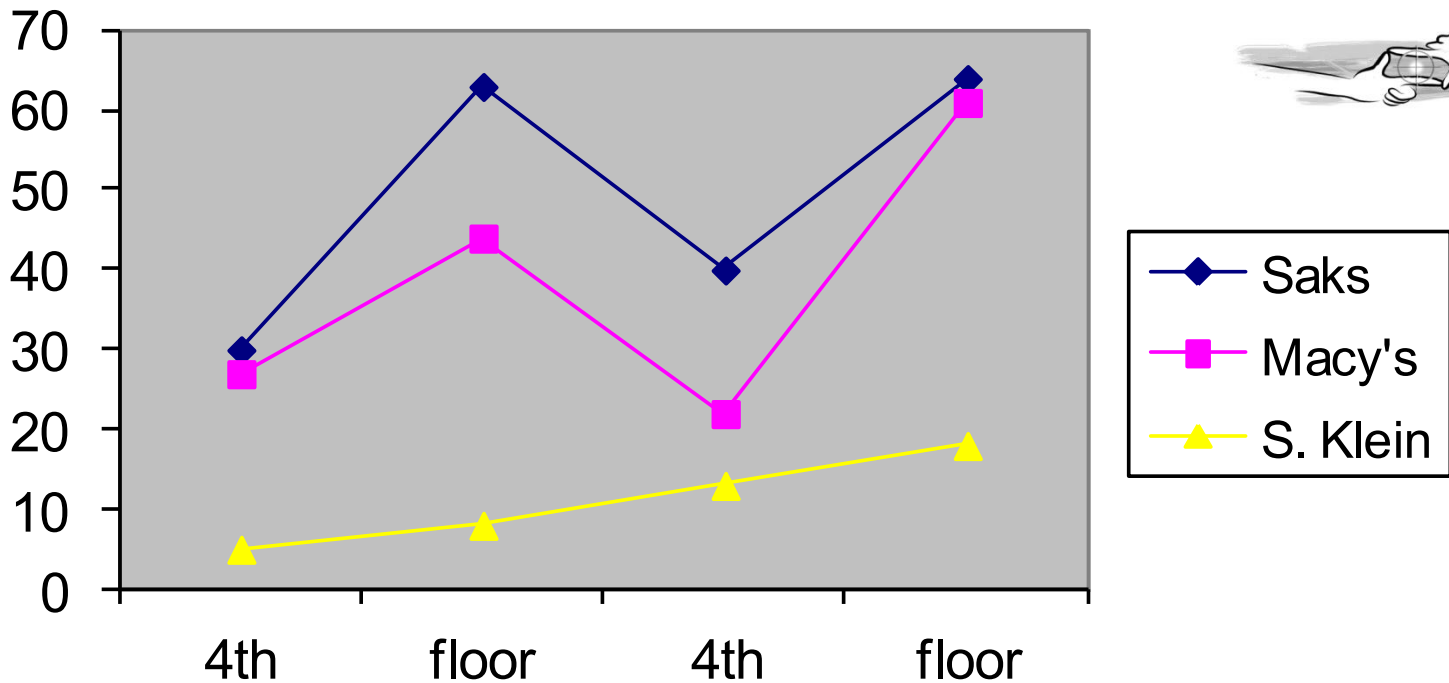
3. (Γλωσσικές) στάσεις (attitudes): Ορισμοί

- » «Έξη [affect] υπέρ ή κατά ενός ψυχολογικού αντικειμένου» (Thurstone, 1931)
- » «Αποκτημένη προδιάθεση να σκέφτεται κάποιος/α, να αισθάνεται και να συμπεριφέρεται προς ένα άτομο ή αντικείμενο με έναν συγκεκριμένο τρόπο» (Allport, 1954)
- » «Μια κατασκευή, μια αφαίρεση [...] ένα εσωτερικό συστατικό της ψυχικής ζωής [που εκφράζεται με] στερεότυπα, πεποιθήσεις, αποφάνσεις ή αντιδράσεις, ιδέες και απόψεις, επιλεκτική ανάκληση, θυμό ή ικανοποίηση» (Oppenheim, 1982)

- » Γνωστικό (cognitive)
- » Συναισθηματικό (affective)
- » Βουλητικό (conative)

Συστατικά στάσεων

Percentage of all (r-1) by store for four positions

- εξαρτημένη μεταβλητή: μια γλωσσική μεταβλητή
- ανεξάρτητη μεταβλητή: κοινωνική τάξη, ιδεολογία

W. Labov, "The Social Stratification of (r) in NY City Department Stores"

Εξαρτημένες – ανεξάρτητες μεταβλητές (matched-guise)

Evaluational Reactions to Spoken Languages

January 1960 *Ανεξάρτητη μεταβλητή:* 4-51

4 δίγλωσσοι διαβάζουν μια παράγραφο
στα αγγλικά και στα γαλλικά
= 8 παράγραφοι

Εξαρτημένη μεταβλητή:

Height, good looks, leadership, sense
of humour, likeability, intelligence,
religiousness, self-confidence,
dependability, kindness, entertaining,
ambitious, sociable character

- Στις μελέτες μεταβλητότητας, η γλωσσική μεταβλητή είναι η **εξαρτημένη** μεταβλητή.
- Στις μελέτες γλ. στάσεων, η γλωσσική μεταβλητή είναι η **ανεξάρτητη** μεταβλητή!

are grateful to Henri Barik for his computational assistance.

³ Now with the Aluminum Company of Canada.
⁴ Now at the University of North Carolina.

played once and Ss rated that voice on the scales both times to the matched voices only were examined.
The study was introduced as an experimental investigation of the extent to which peoples' judgments about a speaker are determined by his voice and Ss were reminded of the common phenomenon of having a voice on the radio or telephone summon up a picture in the listener's mind of the person speaking. Ss were not told that they were going to hear some of the voices

Matched-guise (Εναρμονισμένες αμφιέσεις): diglossia (διγλωσσία)

	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ	Υ	Χ	F-RATIO / Z-TEST	P
ΚΥΡΟΣ	Ευφυΐα	4.79	4.78	Z=0.074	p>0.05
	Αυτοπεποίθηση	5.05	4.89	F188, 194=1.78	p<0.05
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	Φιλικότητα	3.69	4.54	Z=5.55	p<0.05
	Αξιοπιστία	4.47	4.87	F189, 196=1.42	p<0.05
	Προοδευτικότητα	2.81	4.45	F187, 195=1.39	p<0.05
	Καλή χρήση	4.43	4.82	F189, 195=1.44	p<0.05

Μαρία Αραποπούλου, «Δημοτική, καθαρεύουσα και οι στάσεις των νέων» (1998)

Matched-guise (Εναρμονισμένες αμφιέσεις): «καλαμαράδες»

» Οι Κύπριοι ομιλητές θεωρούν αυτούς που μιλούν την κοινή «περισσότερο

- > ελκυστικούς,
- > φιλόδοξους,
- > έξυπνους,
- > ενδιαφέροντες,
- > μοντέρνους,
- > φερέγγυους,
- > ευχάριστους,
- > μορφωμένους»

αλλά «όχι περισσότερο

- > ειλικρινείς,
- > φιλικούς,
- > ευγενικούς,
- > ούτε με περισσότερο χιούμορ»

A. Papapavlou, «Attitudes towards the Greek Cypriot Dialect: Sociocultural Implications» (1998)
matched-guise technique
(τεχνική εναρμονισμένων αμφιέσεων)

"But I do not address myself only to articulated beliefs that are incorrect or contemptible. I should clarify that ideologies about language, or linguistic ideologies, are any sets of beliefs about language articulated by the users as a rationalization or justification of perceived language structure and use. [...] [I]n certain areas the ideological beliefs do in fact match the scientific ones, though the two will, in general, be part of divergent larger systems of discourse and enterprise".

Η θαυμαστή οικουμενική αξία της Ελληνικής Γλώσσας

· 9 η Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

Ελληνική, η Γλώσσα των Γλωσσών. Σμιλεύτηκε επί 25 και πλέον αιώνες στην έκφραση λεπτών εννοιών της φιλοσοφίας και της επιστήμης, αδρών εννοιών του πολιτικού λόγου και των πολιτειακών θεσμών, σύνθετων εννοιών του ευαγγελικού λόγου και της πατερικής θεολογίας καθώς και βαθέων στοχαστικών εννοιών του αρχαίου δράματος, της πεζογραφίας και της ποίησης.

Απαριθμεί 4.000 χρόνια προφορικής παράδοσης και 3.500 γραπτής και εξακολουθεί να υπάρχει όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά έχει και μια δεύτερη ζωή: το αλφάβητό της, το λεξιλόγιό της, το συντακτικό της, τα λογοτεχνικά της είδη που είναι παρόντα σε όλες τις γλώσσες.

Η ελληνική γλώσσα διακρίνεται από αρτιότητα, μουσικότητα, πλαστικότητα καθώς αποτελεί τη μόνη γλώσσα που μέσω των λέξεων αποδίδει με αξιοθαύμαστη ευκρίνεια την ουσία όλων των δημιουργημάτων του στοχασμού των ανθρώπων. Η γλώσσα των Ελλήνων, με τον τεράστιο πλούτο λεξιλογίου, γραμματικής και συντακτικής δομής κέρδισε επάξια τον τίτλο της μητέρας των γλωσσών αφού, όπως είναι γνωστό, διακατέχεται από την ικανότητα του «δανείζειν» και δεν έχει την ανάγκη του «δανείζεσθαι» από τις άλλες. “The Greeks must have a word for it”, λένε οι Βρετανοί όταν χρειάζεται να αποδώσουν μία νέα σημασία και δε βρίσκουν να υπάρχει αντίστοιχη λέξη στη γλώσσα τους! Επιπλέον, η ελληνική γλώσσα έχει λέξεις για έννοιες οι οποίες παραμένουν χωρίς απόδοση στις υπόλοιπες γλώσσες, όπως «άμιλλα», «θαλπωρή», «φιλότιμο». Είναι η μόνη που τραβά μια αδρή, διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στη «ζωή» και τον «βίο».

Είμαστε ύποτελεῖς; Σέ ξένη γλώσσα τό πόρισμα!

Εφημερίς Εστία Μαρ 04, 2025

ΤΟ ΒΛΕΠΑΜΕ, τό ἀκούγαμε καί δέν τολμούσαμε νά τό πιστέψουμε.

Τό ἐκ 178 σελίδων πόρισμα γιά τό δυστύχημα στά Τέμπη, τό ὁποῖο παρουσιάσθηκε χθές, εἶχε συνταχθεῖ στήν ἀγγλική γλώσσα. Ἕνα κείμενο ἀνεξάρτητης ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ «Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ Διερευνήσεως Ἀεροπορικῶν καί Σιδηροδρομικῶν Ἀτυχημάτων καί Ἀσφαλείας Μεταφορῶν», συντάχθηκε σέ ξένη γλώσσα, καί κατά τήν παρουσίαση ἐδόθη καί μία περίληψις γιά τούς «ἰθαγενεῖς»!

- Τοῦ Εὐθ. Π. Πέτρου

Μόνον στήν πρώτη σελίδα τοῦ κειμένου ὑπάρχει ὁ τίτλος «Ἑλληνική Δημοκρατία» καί κάτω ἀπό αὐτόν ὁ πλήρης τίτλος ΕΟΔΑΣΑΑΜ καί οἱ λέξεις «Σιδηροδρομικός Τομέας». Ἐκεῖ τελειώνουν οἱ ἐγγραφές στά ἑλληνικά. Στήν συνέχεια, στήν τρίτη σελίδα ὅπου παρατίθενται τά ὀνόματα τῶν 57 θυμάτων καί αὐτά ἀναγράφονται μέ λατινικούς χαρακτήρες ὑπό τόν τίτλο In Memoriam. Οὔτε κἄν τήν ἑλληνική φράση «Εἰς μνήμην» δέν ἔνοιωθαν νά γράφουν τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, πού παρακάτω ἀναφέρουν εἰς ἄπαιστον ἀγγλικήν: «Out of respect for the victims and their relatives, the investigation team lists all the names and ages of the persons who lost their lives in the Tempi accident». (Εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ πρός τά θύματα καί τούς συγγενεῖς τους, ἡ ἐρευνητική ὁμάδα παραθέτει ὅλα τά ὀνόματα καί τίς ἡλικίες τῶν προσώπων πού ἔχασαν τίς ζωές τους στό δυστύχημα τῶν Τεμπῶν.)

Εἴμαστε ἄρά γε χώρα ὑποτελής; Καί σέ ποιούς; Βεβαίως στήν Ἐπιτροπή μετεῖχαν καί ἄλλοδαποί ἐμπειρογνώμονες. Καί τοῦτο εἶναι ἀπολύτως θεμιτό, ἔως καί ἐπιβεβλημένο. Ἀλλά δέν πιστεύουμε ὅτι οἱ δύο ξένοι ἐπιστήμονες πού μετεῖχαν στήν Ἐπιτροπή, ἐπέβαλαν τήν σύνταξη τοῦ πορίσματος σέ ἄλλη γλώσσα καί ὄχι στήν ἑλληνική. Πολύ φοβούμεθα ὅτι κάποιοι ἡμέτεροι ἔλαβαν τήν ἀπόφαση νά περιφρονήσουν τήν ἐθνική μας γλώσσα. Θά μπορούσαμε ἀκόμη νά δεχθοῦμε ὅτι οἱ ἐμπειρογνώμονες εἶχαν συζητήσεις στήν ἀγγλική καί κατέληξαν σέ συμπεράσματα στήν ἀγγλική τά ὁποῖα καί κατέγραψαν στήν ἀγγλική. Δέν ἤξεραν ὅμως μετά νά τήν μεταφράσουν καί νά παρουσιάσουν τό πόρισμά τους στά ἑλληνικά;

Ιδεολογίες στη γλώσσα (ενδεικτικότητα): ρευστός ρατσισμός

Αθήνα: Πλήθος κόσμου καμάρωσε τους μαθητές που συμμετείχαν στην παρέλαση στο Σύνταγμα

28.10.2022 | 13:03

Η Ειρήνη, που κατάγεται από την Κένυα και τη Νιγηρία, αρίστευσε και είναι περήφανη που κρατά την ελληνική σημαία.

«Νιώθω χαρούμενη, περήφανη που εκπροσωπώ τη χώρα μας και λίγο άγχος. Οι γονείς είναι περήφανοι και χαρούμενοι για εμένα», δήλωσε η μαθήτρια.

• Judith Butler στην Αθήνα •

«Υπάρχουν δύο φύλα: φασίστες και αντιφασίστες»

Το άτομο που έχει σημαδέψει ανεξίτηλα τις σπουδές φύλου και την queer θεωρία με εμβληματικά έργα του σύγχρονου στοχασμού όπως το «Αναταραχή Φύλου», ήρθε προσκεκλημένο του Eteron με αφορμή την έκδοση του τελευταίου του βιβλίου «Who's afraid of gender?» στα ελληνικά και μίλησε την Πέμπτη στη Δημοτική Αγορά της Κυψέλης για το μαζί, την εύθραυστη Δημοκρατία και τον φόβο για το φύλο

Mετά την έκδοση του τελευταίου του βιβλίου «Who's afraid of gender?» («Ποιος φοβάται το φύλο;») στα ελληνικά από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια, το Eteron έφερε στη Δημοτική Αγορά της Κυψέλης το Judith Butler, ένα άτομο που έχει σημαδέψει ανεξίτηλα τις σπουδές φύλου και την queer θεωρία.

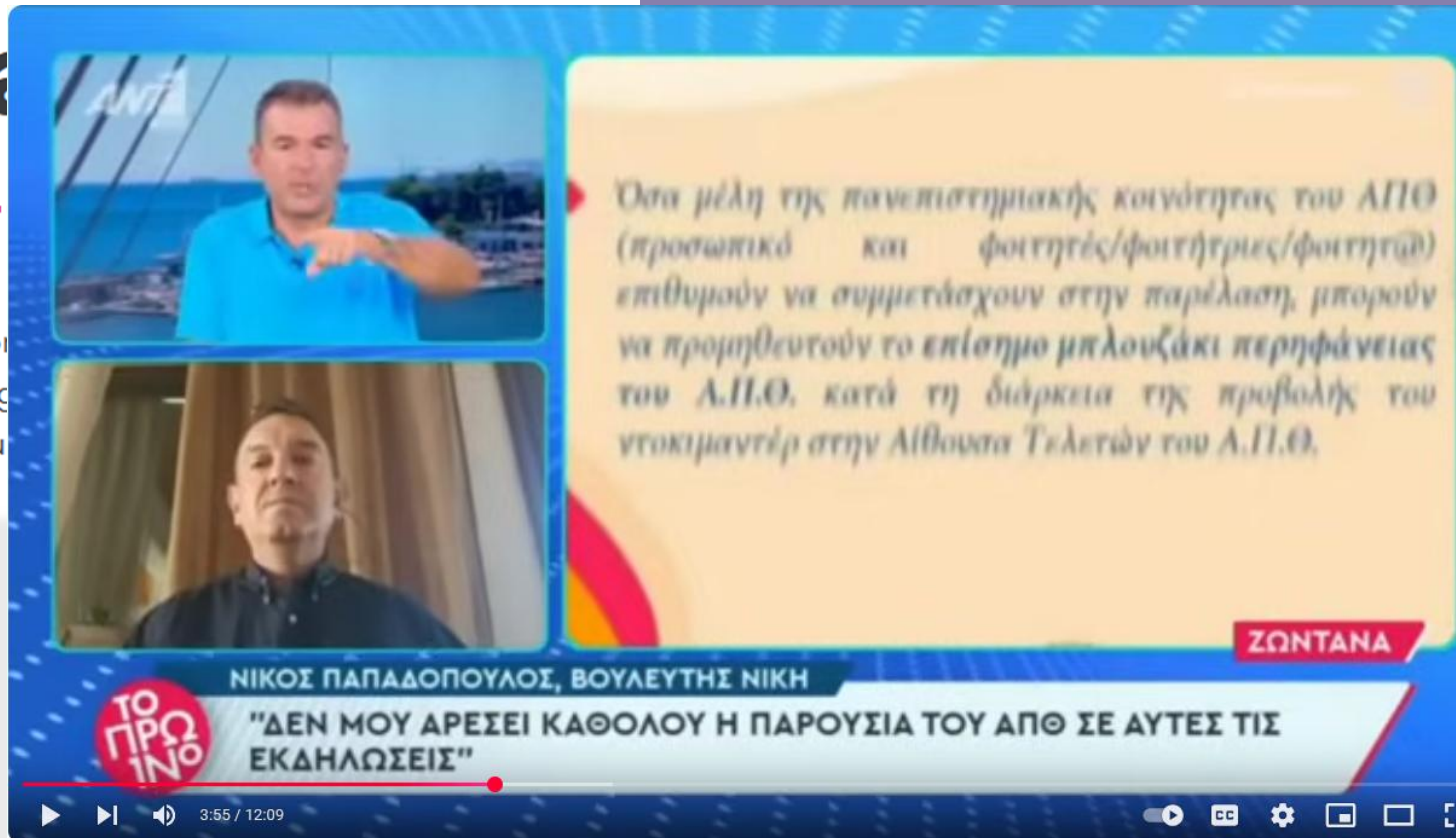
«Υποθέτω ότι είμαστε εδώ, επειδή έχουμε ανάγκη να βρισκόμαστε. Να είμαστε μαζί». Έτσι ξεκίνησε την ομιλία του το Judith Butler την περασμένη Πέμπτη το απόγευμα στην Κυψέλη και μας ένωσε με τον πιο απλό, ταπεινό τρόπο.

«Κανένα μας δεν μπορεί να γίνει τίποτα, χωρίς να έχουμε η μία το άλλο», θα συμπλήρωνε λίγο αργότερα το Butler και τα χειροκροτήματα έπεφταν βροχή. Οχι γιατί έλεγε κάποια υψηλή θεωρία για το φύλο και κατέρριπτε το ένα στεγανό μετά το άλλο, όπως έχει κάνει στο παρελθόν με την «Αναταραχή

Abolish racist

la

Wor
lang
you

Όσα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του ΑΠΘ (προσωπικό και φοιτητές/φοιτήτριες/φοιτητά) επιθυμούν να συμμετάσχουν στην παρέλαση, μπορούν να προμηθευτούν το επίσημο μπλουζάκι περηφάνειας του Α.Π.Θ. κατά τη διάρκεια της προβολής του ντοκιμαντέρ στην Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ.

ΖΩΝΤΑΝΑ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΙΚΗ

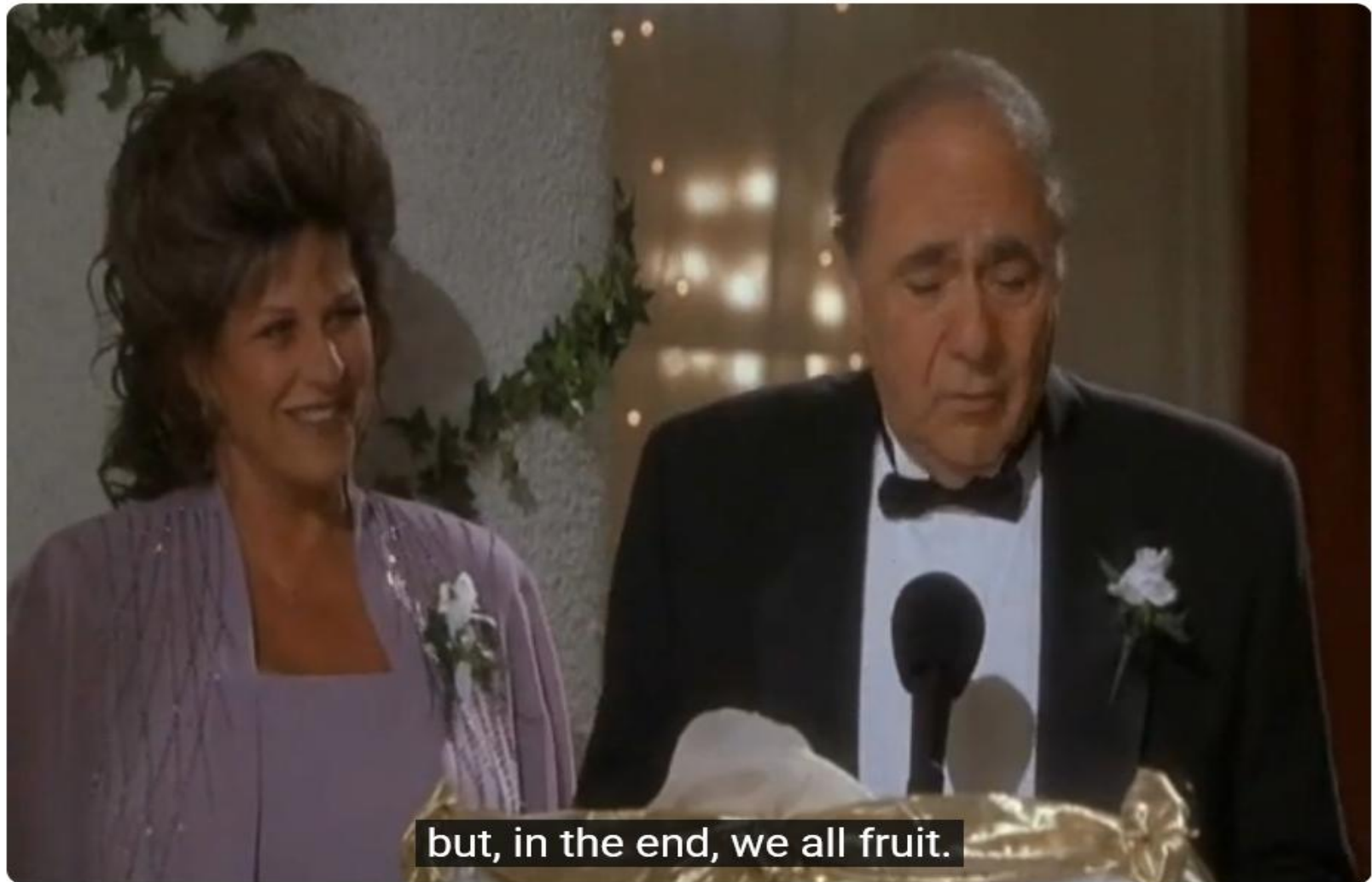
ΤΟ ΠΡΩΤΟ

"ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΘ ΣΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ"

3:55 / 12:09

Ντροπή για το Α.Π.Θ. να χρησιμοποιεί τη φράση "τα φοιτητά", δεν τιμά την Πανεπιστημιακή Κοινότητα

Ιδεολογίες για/τη γλώσσα;

In the end, we all fruit...

Γλωσσικές και εξωγλωσσικές ιδεολογίες

4. Γλωσσική πολιτική – Γλωσσικά ζητήματα

Language Movement Day ভাষা আন্দোলন দিবস

The [Shaheed Minar](#) monument commemorates those who lost their lives during the protests on 21 February 1952.

Official name	Language Martyrs' Day (শহীদ দিবস)
Also called	Language Movement Day (ভাষা আন্দোলন দিবস) 21st of February (একুশে ফেব্রুয়ারি)
Observed by	Bangladesh and Bengali speakers in India and elsewhere

[Hector Pieterse](#) being carried by [Mbuyisa Makhubo](#) after being shot by the South African police. His sister, Antoinette Sithole, runs beside them. Pieterse was rushed to a local clinic where he was declared dead on arrival. This photo by [Sam Nzima](#) became an icon of the Soweto uprising.

Location	Soweto , South Africa
Date	16–18 June 1976
Deaths	Minimum of 176 with some estimates ranging up to 700
Injured	1,000+
Victims	Students
Assailants	 South African Police

» “Dialect, Language, Nation” (1966)

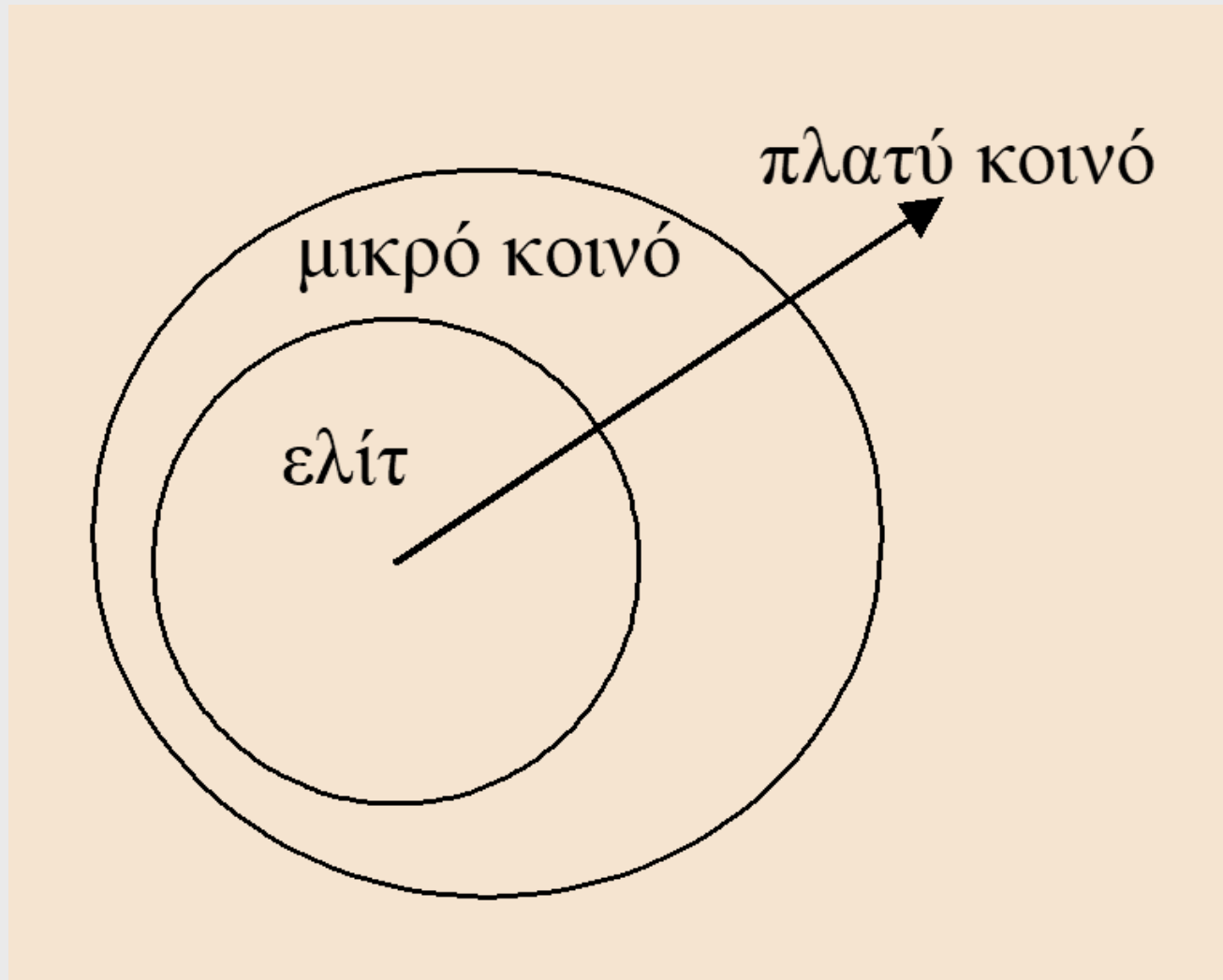

Haugen_Dialect_Language_Nation.pdf

Haugen, 'Dialect, Language, Nation'

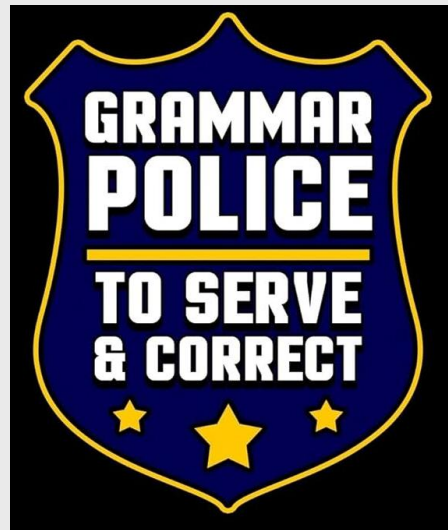
	μορφή – <i>form</i>	λειτουργία – <i>function</i>
σχεδιασμός – <i>initiation</i>	επιλογή – selection (=status planning)	επεξεργασία – elaboration
υλοποίηση – <i>implementation</i>	κωδικοποίηση – codification (=corpus planning)	αποδοχή – acceptance

- » Η τυποποίηση ακολουθεί καθορισμένη επικοινωνιακή φορά, από μία ελίτ προς ένα «μικρό κοινό» που αποτελείται από λογίους (επαγγελματίες της γραφής, λογοτέχνες, εκπαιδευτικούς, δημοσιογράφους, αλλά και πολιτικά πρόσωπα), και, τέλος, προς το «πλατύ κοινό», εντός του οποίου διαχέονται τα αποτελέσματά της.
- » Σημαντικός στην τυποποίηση είναι ο ρόλος της εκπαίδευσης.
- » Η πλατειά διάδοση της τυποποίησης συντελεί στην «φυσικοποίηση» της πρότυπης γλώσσας.

Συμβολή στη γλωσσική τυποποίηση:

1. των προσώπων (πνευματική ελίτ, φιλόλογοι-γλωσσολόγοι, συγγραφείς, πολιτικοί, διορθωτές, επιμελητές, «γλωσσοτοποποιητές»-«γλωσσική χωροφυλακή» κλπ.)
2. των θεσμών (Ακαδημίες, εκπαίδευση, ΜΜΕ, γλωσσικοί όμιλοι κλπ.)
3. των θεσμικών έργων (Γραμματική, Λεξικό).

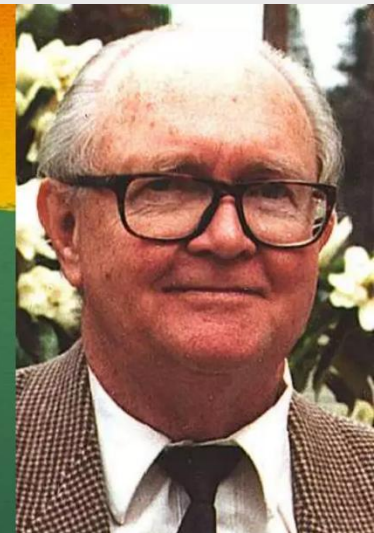
- » Κοινή Νέα Ελληνική / Νεοελληνική Κοινή
= Πρότυπη νέα ελληνική
- » Γλωσσικό ζήτημα: Αντιπαράθεση για τα πρότυπα της πρότυπης γλώσσας
(δημοτική – καθαρεύουσα, διαφορετικά πρότυπα δημοτικής)
- » Η πρότυπη ελληνική ως εξέλιξη/προϊόν της
διγλωσσίας (*diglossia*)
- » Υπολειμματική διμορφία:
Πρότυπη = δημοτική + (ολίγη) καθαρεύουσα
(βλ. Μανόλη Τριανταφυλλίδη)

5. “Diglossia”

C. A. Ferguson, Diglossia, *Word* 15 (1959): 325-40.

Charles A. Ferguson (1921-1998)

- ▶ A Stanford University based Professor of Linguistics
- ▶ Noted for his works and article on “diglossia”
- ▶ More of a Linguist than a sociologists in comparison to Joshua Fishman

Ο ορισμός του Ferguson

- » *DIGLOSSIA is a relatively stable language situation in which, in addition to the primary dialects of the language (which may include a standard or regional standards), there is a very divergent, highly codified (often grammatically more complex) superposed variety, the vehicle of a large and respected body of written literature, either of an earlier period or in another speech community, which is learned largely by formal education and is used for most written and formal spoken purposes but is not used by any sector of the community for ordinary conversation.*

Ο ορισμός του Ferguson

δυνατόν να επιχειρήσουμε μία πληρέστερη ερμηνεία της έννοιας. Η διμορφία αποτελεί μία σχετικά σταθερή γλωσσική κατάσταση, όπου εκτός από τις πρωταρχικές διαλέκτους της γλώσσας (οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν μία κοινή ή τοπικές κοινές) υπάρχει επίσης μία αποκλίνουσα σε μεγάλο βαθμό, αρκετά κωδικοποιημένη (με γραμματική συχνά αρκετά περίπλοκη), επιβεβλημένη ποικιλία, το μέσο ενός μεγάλου και σεβαστού μέρους της γραπτής λογοτεχνίας, που εντοπίζεται είτε σε μια πιο πρώιμη περίοδο ή σε μία άλλη γλωσσική κοινότητα και η οποία (επιβεβλημένη ποικιλία) διδάσκεται ευρέως από την επίσημη εκπαίδευση και χρησιμοποιείται κυρίως στο γραπτό λόγο και σε επίσημες επικοινωνιακές περιστάσεις, αλλά δε χρησιμοποιείται από κανένα τμήμα της κοινότητας σε μία καθημερινή συζήτηση.

Μετάφραση: Εύα Κοκκίνου, Ντίνα Πικάση
Επιμέλεια: Ήλια Τσάρα

Στενός ορισμός της διγλωσσίας:

1. Δύο διακριτές ποικιλίες της ίδιας γλώσσας χρησιμοποιούνται στην ίδια κοινότητα: η «Υψηλή» και η «Χαμηλή» (High – Low)
2. Υ και Χ έχουν διαφορετικές και συμπληρωματικές λειτουργίες
3. Η Υ δεν χρησιμοποιείται ποτέ στην καθημερινή επικοινωνία (for casual or informal speech, small talk, κλπ.)

διγλωσσία ≠ Πρότυπη + διάλεκτος

Πεδία χρήσης

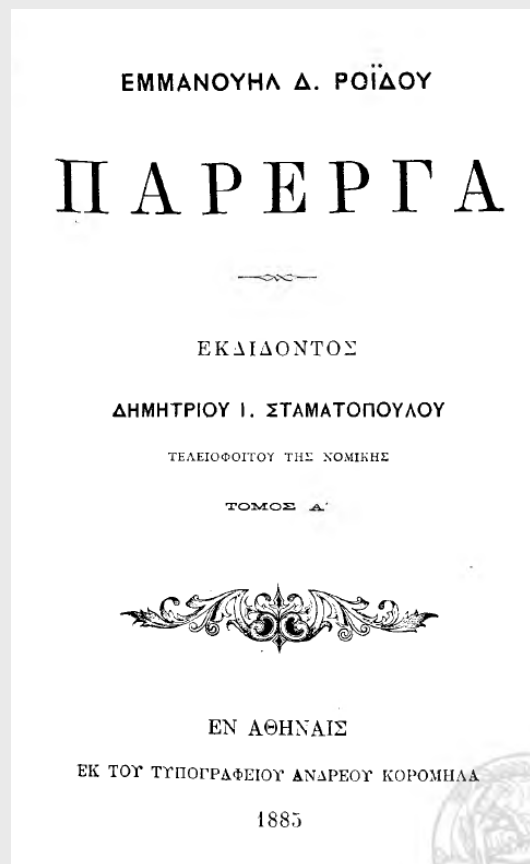
	H	L		Y	X
Sermon in church or mosque	x		Κήρυγμα σε εκκλησία ή τζαμί	x	
Instructions to servants, waiters, workmen, clerks		x	Οδηγίες σε υπηρέτες, σερβιτόρους, εργάτες, υπαλλήλους		x
Personal letter	x		Προσωπικό γράμμα	x	
Speech in parliament, political speech	x		Λόγος στη Βουλή, πολιτική ομιλία	x	
University lecture	x		Πανεπιστημιακή διάλεξη	x	
Conversation with family, friends, colleagues		x	Συζήτηση με οικογένεια, φίλους, συναδέλφους		x
News broadcast	x		Δελτίο ειδήσεων	x	
Radio 'soap opera'		x	Ραδιοφωνική «σαπουνόπερα»		x
Newspaper editorial, news story, caption on picture	x	x	Κύριο άρθρο εφημερίδας, περιγραφή ειδήσεων, λεζάντα σε φωτογραφία	x	
Caption on political cartoon		x	Λεζάντα σε πολιτικές γελοιογραφίες		x
Poetry	x		Ποίηση	x	
Folk literature		x	Λαϊκή λογοτεχνία		x

Διτυπίες (πηγή: Ferguson 1959)

Ελληνικά		
Υ		Χ
<i>ikos</i>	σπίτι	<i>spiti</i>
<i>idhor</i>	νερό	<i>nero</i>
<i>eteke</i>	γέννησε	<i>eyenise</i>
<i>ala</i>	αλλά	<i>ma</i>
Αραβικά		
<i>hida'un</i>	παπούτσι	<i>gazma</i>
<i>'anfun</i>	μύτη	<i>manaxir</i>
<i>dahaba</i>	πήγε	<i>rah</i>
<i>ma</i>	τι	<i>'eh</i>
<i>'al'ana</i>	τόρα	<i>dilwa'ti</i>
Κρεολή		
<i>homme, gens</i>	άνθρωπος, άνθρωποι	<i>moun</i> (δεν συνδέεται με τη λέξη «monde» = κόσμος)
<i>Ane</i>	γάιδαρος	<i>Bourik</i>
<i>Donner</i>	δίνω	<i>Bay</i>
<i>beaucoup</i>	πολύ	<i>Apil</i>
<i>maintenant</i>	τόρα	<i>kou-n-ye-a</i>

Πρώτη εμφάνιση του όρου «διγλωσσία»

Εμμανουήλ Δ. Ροΐδης, *Πάρεργα*, Εκ του Τυπογραφείου Ανδρέου Κορομηλά, Εν Αθήναις 1885, σ. ιζ´-ιη´.

ιζ'
στην πρὸς πάντας ὁμιλίᾳ. Τῆς δὲ μεταξύ διαλόγου καὶ μονολόγου διαφορᾶς πρόχειρον παρέχει παράδειγμα ἢ ἐν αὐτῷ τῷ Βουλευτηρίῳ ἐπικρατοῦσα διγλωσσία. 'Εφ' ὅσον τῷ ὄντι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους μονολογοῦσιν ἐν ἀταραξίᾳ, μεταχειρίζονται τοὺς τύπους τῆς γραφομένης· ἀλλ' ἅμα ἐξ οἰασθήποτε ἀφορμῆς ἐξαφθῶσιν, ἅμα ἀρχίσωσιν αἱ διακοπαὶ καὶ διαδεχθῇ ὁ διάλογος τὴν μονολογίαν, εὐθὺς ἀντικαθιστᾷ τὴν ἀπαγγελίαν γραπτοῦ λόγου ἢ ζωσᾷ λαλιὰ τῶν 'Ελλήνων, ἡ μόνη δυναμένη μετ' ἀληθοῦς πάθους νὰ συμδιδασθῇ. Οἱ κατακόρως ἀναμασῶντες ὅτι συμπροσδεύει, ἤτοι ἐξαρχαίζεται, μετὰ τῆς γραπτῆς, καὶ ἡ λαλουμένη, καὶ ὡς παράδειγμα φέροντες βουλευτάς, εἰσαγγελεῖς, δικηγόρους καὶ ἱεροκλήρυκας μονολογοῦντας, ἤθελον εἶναι πολὺ πειστικώτεροι, ἂν ἠϋδόκουν νὰ πληροφορήσωσιν ἡμᾶς τίνα οἱ ῥήτορες οὗτοι λαλοῦσι γλῶσσαν συνευθυμοῦντες μετὰ φίλων, ὑπομένοντες τοὺς πόνους χειρουργικῆς ἐγχειρίσεως, ἐπιπλήττοντες παῖδα θραύσαντα ποτήριον, ἀποχαιρετῶντες ἐκπνέοντα συγγενῇ, πατούμενοι καθ' ὁδὸν ὑπὸ ἀπροσέκτου διαβάτου, γονατίζοντες ἐνώπιον γυναικὸς ἢ παραληροῦντες ἐν ὄνειρῳ. Οὐδόλως ἐνταῦθα πρόκειται περὶ γλώσσης τοῦ λαοῦ καὶ γλώσσης τῶν λογίων, ἀλλὰ περὶ διγλωσσίας τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐχόντων γλῶσσαν ζωντανήν, δι' ἧς ἐκφράζουσι πάντα αὐτῶν τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ πάθη, καὶ καταδικαζομένων νὰ μεταχειρίζωνται γράφοντες ἢ ἀγορεύοντες ἄλλην τινά, δι' ἧς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατος ἡ ἐκφρασις παντὸς αἰσθήματος καὶ παντὸς πάθους. 'Υφ' οἵανδήποτε καὶ ἂν ἐξετάσῃ τις τὸ

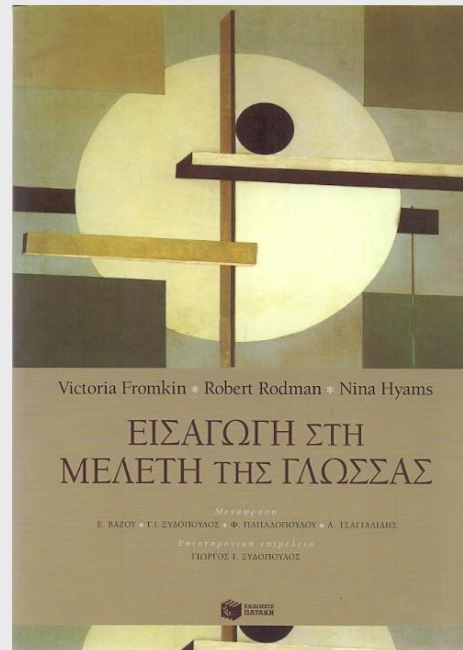
ιη'
ζήτημα ἐποψιν, πάντοτε εἰς τὴν διγλωσσίαν καταντᾷ. Οἱ μὴ θέλοντες νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ἄλλη εἶναι ἡ γραφομένη καὶ ἄλλη ἡ ὁμιλουμένη, πρέπει ἐξ ἅπαντος νὰ παραδεχθῶσι τὴν διχοτόμησιν τῆς τελευταίας ταύτης, εἰς γλῶσσαν μονολόγου καὶ γλῶσσαν διαλόγου, εἰς γλῶσσαν συγκινήσεως καὶ γλῶσσαν ἀταραξίας, ἐχούσας ἰδιαίτερον ἐκάστη λεξικὸν καὶ ἐπὶ μᾶλλον διαφέρουσιν γραμματικὴν. Κατὰ τὸν Σαίξπηρον τεκμήριον σφοδρᾶς συγκινήσεως εἶναι τὸ νὰ λησμονῇ τις ἐνδύόμενος τὸν λαιμοδέτην αὐτοῦ καὶ τὰς περικνημίδας· πρὸς ἐκτίμησιν ὅμως τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ σήμερον 'Ελληνος φαίνεται πολὺ ἀσφαλέστερον γνῶρισμα ἡ χρῆσις ἢ παράλειψις τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ. Τὴν τοιαύτην τελείαν τῆς διωρθωμένης γλώσσης ἀνεπιτηδειότητα πρὸς διέγερσιν καὶ ἐκφρασιν παντὸς πάθους πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι εἶχον ὑπ' ὅψιν καὶ αὐτοὶ οἱ διορθωταί, οἱ ἔνεκα τούτου μετονομάσαντες τὸ μανδύλιον «ρίνιόμακτρον», ὡς προσωριμὸν ῥίνας μόνον καὶ οὐδέποτε ὀφθαλμοῦς νὰ σπογγίζῃ. 'Εν τῇ δημιουργίᾳ τῆς λέξεως ταύτης διαλάμπει ὅπασα τῶν λογισμάτων ἡ καλαισθησία. *Ἀν οὐδὲν δύναται τις νὰ λόβῃ ἀποχωριζόμενος τῆς φιλάτης του θελκτικώτερον ἐνθύμημα τοῦ ὕγρου αὐτῆς μανδυλίου, κατὰ τι διάφορος ἤθελεν εἶναι ἡ προσφορά ὕγρου... μᾶκτρον τῆς ῥίνος. Τὸ αἰσθημα καὶ τὰ δάκρυα μετέβαλεν ἡ διόρθωσις εἰς μῦξαν καὶ ἀηδίαν. *Ἀλλὰ καὶ τοῦ μᾶλλον κορυζῶντος μᾶκτρον ἀσυγκρίτως ἀηδεστέρα εἶναι ἢ ἀπὸ τινος χρόνου κατορθωθείσα συγκόλλησις μετὰ τοῦ «θα» τῶν μέσων ἀορίστων καὶ ἡ βδελυρὰ

Ta latinoellinika, gnwsta ws Greeklish, ekanan tin emfanish tous sta telh ths dekaetias tou 1960 me tis prwtes apopeires na graftei i ellinikh sto diadyktio, pithanon metaksy ellinwn foititwn kai kathigitwn se Panepistimia twn Inwmenwn Politeiwn, sto Apranet, to diktyo ilektronikwn ypologistwn pou proigithike tou Internet.

Η Συγκλήτος sthn ar. [000/000] synedriash ths, apofasise na sas parakalesei na enhmerwsete ta melh DEP tou Tmhmatos sas oti, basei ths isxyousas nomo8esias, den einai nomimh h ana8esh autodynamou didaktikou ergou se metaptyxiakous foithtes `h ypokatastash tous apo tous en logw foithtes sta didaktika tous ka8hkonta.¹⁵

Για διάβασμα

- » Λεκάκου και Τοπιντζή, *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία*, κεφ. 9
- » Fromkin, Rodman, Hyams, *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*, κεφ. 10 («Η γλώσσα στην κοινωνία»)

Τέλος!

